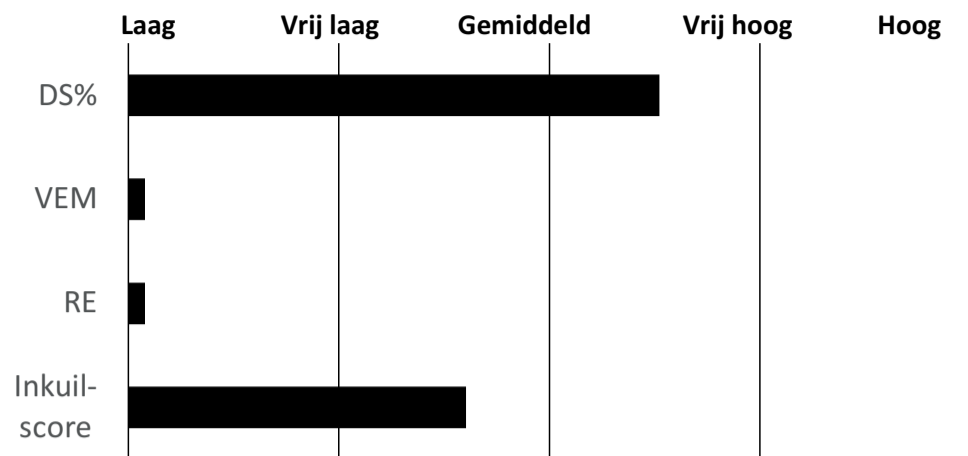
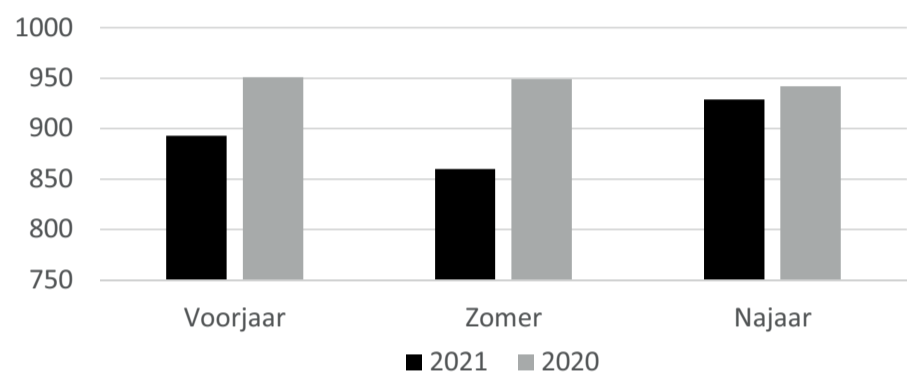

Een bedrijfsoverzicht van het gemiddelde van de kuilen van afgelopen jaar. Dit bestaat uit een onderdeel 'kuilkwiteit' en een onderdeel 'bodem en bemesting'.

KUILKWALITEIT

Verloop VEM-waarde

Groeikracht en ABZ ontwikkelen Teelt in beeld

'Leren sturen met eigen kuilanalyses'

Het grasseizoen komt er weer aan. Veehouders krijgen allemaal mooie algemene adviezen. Maar geen situatie is hetzelfde. Daarom bieden de eigen kuilanalyses de beste spiegel. Groeikracht ontwikkelde daarvoor een handige tool op basis van de kuilanalyses. Samen met ABZ De Samenwerking brengen ze 'Teelt in beeld' in de praktijk. Dat begint al bij de bemestingskeuzes.

Een bemestingsplan maken op basis van de kuilanalyses. Het komt misschien vreemd over. Een bemestingsplan maak je toch op basis van de bodemanalyses? Dat is waar. Maar ook de kuilanalyses van afgelopen jaar (en jaren) helpen om de juiste keuzes te maken, onder andere op het gebied van bemesting. Dit bewijst adviesbedrijf Groeikracht met de ontwikkeling van een handige tool: Teelt in beeld (voor uitleg zie kader rechtsboven). Samen met voercoöperatie ABZ De Samenwerking, die het instrument verfijnde en er als eerst mee gaat werken in de praktijk, komen ze met een andere benadering. Beide partijen zijn van mening dat veehouders veel kunnen leren van de graskuilen die in het verleden zijn gemaakt. Zeker als je meerde-

re kuilen met elkaar vergelijkt. Dan zijn er opeens bepaalde trends zichtbaar.

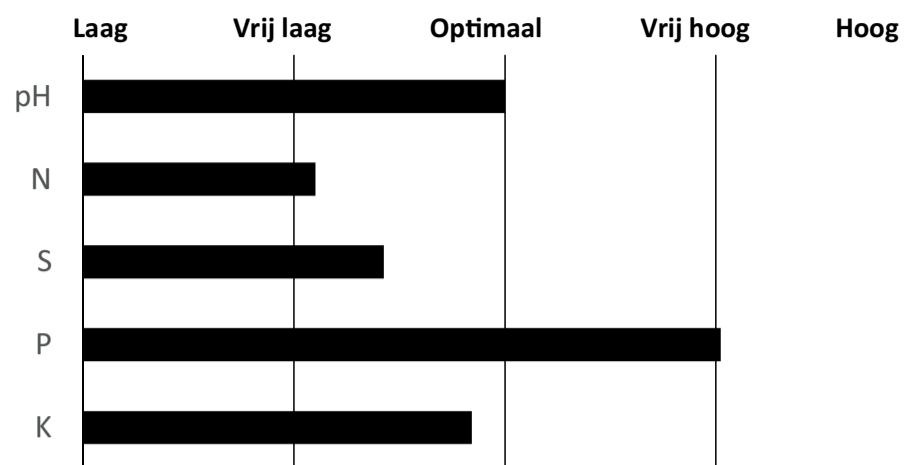
Overzichtelijk maken

Gerard Abbink van Groeikracht vertelt waarom het hulpmiddel is ontwikkeld. „Als adviseurs zijn we al langer met klanten bezig om op basis van onder andere de kuilanalyses het gesprek aan te gaan over het ruwvoermanagement. Dit is niets nieuws. Je kunt van tevoren nog zulke mooie berekeningen maken, maar de kuilanalyse laat wel zien of het plantje goed is gegroeid en geoogst. Het is net al met de melkcontrole, de koeien laten wel zien of het management klopte of niet. Alleen staat er zoveel informatie op

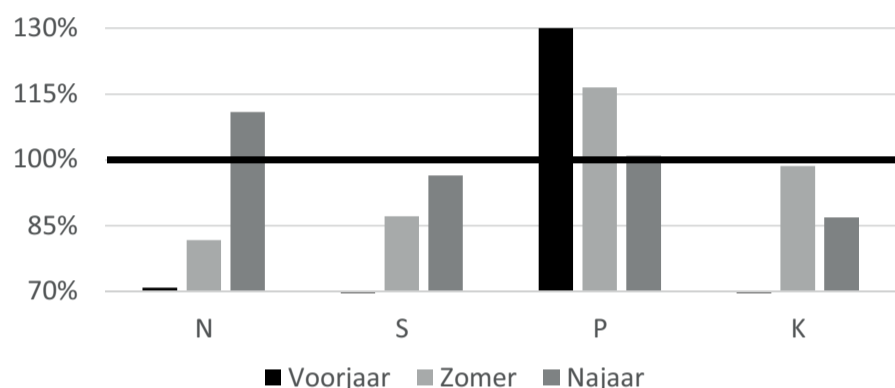
de kuilanalyses, en dan vaak ook nog een analyse van elke snede apart, dat je door de bomen het bos niet meer ziet. Een handig en snel overzicht van hoe de vlag er op de belangrijkste parameters bij hangt, geeft dan veel inzicht. De kracht van dit overzicht is dan ook de eenvoud.”

Volgens Abbink is Teelt in beeld daarom vooral een middel voor veehouders om zelf inzicht te krijgen en te leren uit het ruwvoer wat ze zelf gemaakt hebben. „Het geeft meestal een bevestiging van wat veehouders onbewust al weten, maar nu duidelijk in beeld hebben. Dit instrument gaat vervolgens nog een stapje verder en legt ook verbanden. Als het ruw-eiwitgehalte aan de lage kant is, heeft dit een oorzaak. De oorzaak kan bij-

BODEM EN BEMESTING

Opname nutriënten/seizoen

voorbeeld zijn dat er te laat wordt gemaaid. Dit zie je dan weer terug aan een lagere voederwaarde. Aan de andere kant is het eiwitgehalte ook gerelateerd aan de bemesting. Dit is niet alleen terug te zien aan het stikstofgehalte, maar ook het aandeel zwavel speelt daarbij een rol. En een laag eiwitgehalte heeft ook weer invloed op de opname van kali. Zo zijn er allemaal verbanden te leggen die we inzichtelijk kunnen maken.”

Zelf ontdekken

Het uiteindelijke doel van Teelt in beeld is dan ook dat adviseurs met veehouders samen het gesprek aangaan over het ruwvoer, stelt Izak van Engelen van ABZ De Samenwerking. Hij vindt de grootste winst dat veehouders leren van hun eigen ruwvoer en zelf ontdekken wat de invloed van bepaalde managementkeuzes zijn op het ruwvoer. „Je brengt op deze manier de hele teelt in beeld. Het

begint al in het voorjaar hoe je de drijfmest gaat verdelen en of de mestgift afgestemd is op de zwaarte van de snede. Het tool laat duidelijk zien of er te vroeg of te laat gemaaid is. Daarnaast krijg je onder andere de gevolgen in beeld van het maaieregime, het maai-interval, het wel of niet hakselen en hoe goed de kuil is aangereden.”

Het mooie van het instrument vindt Van Engelen dat veehouders ook kunnen zien hoe groot de invloed van een snede is op het totaal van het gewonnen ruwvoer. „Bij sommige veehouders bepaalt de eerste snede meer dan 40 procent van de totale hoeveelheid ruwvoer. Tel daar de tweede snede bij op en je hebt al twee derde van het ruwvoer binnen. Doordat we per snede kijken hoe de invloed is op de totale hoeveelheid ruwvoer, kan een snede een behoorlijk verschil maken over hoe het in de winter loopt.”

Toch ziet Van Engelen ook een duidelijke positieve bijdrage van het herfstgras. „We

Teelt in beeld, hoe werkt het?

Om een en ander praktisch inzichtelijk te maken ontwikkelde Groeikracht een handige tool om per veehouder alle graskuilen van het afgelopen jaar te beoordelen op twee hoofdthema's: kuil kwaliteit en bodem & bemesting. Bij het onderdeel kuil kwaliteit is gekozen voor de parameters droge stof, VEM, ruw eiwit en conservering. Bij het onderdeel bodem & bemesting worden de parameters pH, stikstof, fosfaat, kali en zwavel weergegeven. Het betreft dus een optelsom van alle kuilen van het afgelopen jaar. Dit gemiddelde kan de veehouder vergelijken met dat van andere veehouders, in dit geval een gemiddelde van klanten van ABZ De Samenwerking. Het overzicht biedt ook de mogelijkheid om te kijken hoe de kuilen afzonderlijk van elkaar scoren.

Al deze parameters worden in overzichtelijke grafieken weergegeven (zie figuur links). Hierop kan de veehouder zien hoe de verschillende parameters scoren ten opzichte van het langjarig gemiddelde. De voederwaarde in VEM wordt nog afzonderlijk uitgelicht waarbij de veehouder kan zien hoe de VEM zich over het seizoen ontwikkelt. Dit geldt ook voor de nutriënten stikstof (N), zwavel (S), fosfor (P) en kali (K).

De parameters staan niet op zichzelf, maar hebben een relatie met elkaar. Dit geldt voor zowel de kuil kwaliteit als de bemestingsparameters. Zo heeft bijvoorbeeld het aandeel ruw eiwit invloed op de snelheid van het drogen van het gewas en daarmee het aandeel droge stof. En de pH heeft weer invloed op de beschikbaarheid van stikstof, zwavel, fosfor en kali. De adviseurs van Groeikracht en ABZ De Samenwerking hebben uiteindelijk al deze relaties in beeld gebracht en gebruiken dit bij bemestingsadvies en om tips te geven bij de inkuilstrategie.

praten vaak over de eerste sneden, maar het herfstgras bevat meestal een hogere VEM dan de zomerkuilen en wordt nogal eens onderschat. Op het kuiloverzicht kun je dit goed zien aan het 'kommetje', bij het VEM-verloop over het seizoen. In de zomer zie je dan een dipje en in de herfst gaat de voederwaarde weer omhoog. Als de voederwaarde van de najaarskuilen niet hoger is dan die van de zomerkuilen, kan dit aanleiding zijn om het gesprek aan te gaan over hoe de mest over het seizoen verdeeld wordt. En zo kun je op allerlei gebieden het gesprek aangaan.”

Tekst: Sjouke Jacobsen

Beeld: ABZ De Samenwerking

Heeft u vragen en/of opmerkingen, neem dan contact op met de redactie via redactie@melkvee.nl of tel 0314 – 62 64 38.

Praktijkcasus

Dat een duidelijk overzicht van de kuilen echt helpt bij het maken van keuzes in de praktijk, laat rundveespecialist Teus Bleijenberg van ABZ De Samenwerking zien bij twee veehouders in Oldemarkt (OV). De bedrijven van Gijs Schoonhoven en Wout Tietema zitten beide op veengrond. De veengrond kenmerkt zich in een hoog leverend vermogen van mineralen. Op deze grond is het aandeel ruw eiwit in het gras meestal geen probleem. Toch ervaren ook deze veehouders dat het dit jaar veel lastiger was om voldoende eiwit in het gras te halen.

Zwavel is een onmisbare bouwsteen voor de vorming van eiwit. „Op veengrond is het zwavelleverend vermo-

gen vaak eerder te hoog dan te laag”, stelt Bleijenberg. „Dit zien we terug op het kuiloverzicht van de beide veehouders. Te veel zwavel verdrukt de opname van belangrijke sporenelementen.”

Het algemene advies op veengrond is om geen zwavel te strooien. Maar het kuiloverzicht laat zien dat er een duidelijk verloop is van de beschikbaarheid van zwavel over het seizoen. Zo is het aandeel zwavel in de eerste sneden van Schoonhoven en Tietema juist wat aan de lage kant. Bleijenberg: „Achteraf is dit te verklaren doordat het vroege voorjaar erg nat was en zwavel heel makkelijk uitspoelt. Bij een koud voorjaar komt zwavel ook moeilijker vrij. Daarom heb ik met deze veehouders

gesproken over het wel of niet bemesten van zwavel in het voorjaar. Je komt daarbij in een dilemma. Je wilt voldoende eiwit in het gewas en dus voldoende zwavel beschikbaar hebben. Maar als de zwavel wel goed vrij komt en door extra zwavelbemesting de balans de andere kant op schiet, dan kunnen er mogelijk problemen ontstaan met de gezondheid van het vee. Uiteindelijk is het aan de veehouder of hij wel of geen zwavel gaat strooien. Op basis van de grondmonsters was er geen aanleiding om het gesprek over het wel of niet bemesten van zwavel aan te gaan. Maar door het kuiloverzicht hebben we deze discussie wel gevoerd en kunnen beide veehouders een afgewogen beslissing nemen.”